

Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Pelastustoimi

Hartolan kunnan lausunto pelastustoimen palvelutasopäätösluonnoksesta

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen pelastuslaitos on pyytänyt Hartolan kunnalta lausuntoa valmisteilla olevasta pelastustoimen palvelutasopäätöksestä vuosille 2027-2030. Palvelutasopäätöksessä määritellään pelastustoimen palvelujen taso, saatavuus ja kehittämisen painopisteet Päijät-Hämeen alueella tulevalla suunnittelukaudella.

Lausunnolla oleva palvelutasopäätösluonnos on hyvin valmisteltu ja asettaa kattavat tavoitteet palveluiden järjestämiselle.

Hartolan kunta nostaa esiin muutamia huolenaiheita, jotka on syytä huomioida palvelutasopäätöksen jatkovalmistelussa:

Palvelutasoa on arvioitava erityisesti sen perusteella, kuinka nopeasti apu saadaan eri alueille ja turvaako rakenne kuntalaisten yhdenvertaisen turvallisuuden. Vasteaikojen ja käytännön toimintakyvyn tarkastelussa on huomioitava asemaverkon lisäksi myös sopimuspalokuntien toimintaedellytyksiä ja logistisia yhteyksiä.

Palvelutasopäätöksen uskottavuus ei määräydy kuitenkaan yksin resurssien tai vasteaikojen perusteella, vaan sen mukaan, kuinka hyvin se tunnistaa alueen todelliset riskit, tukee käytännön toimintakykyä ja sovittaa yhteen viranomaisten, kunnan, toiminnanharjoittajien ja paikallisten rakenteiden vastuut sekä toimiva vuorovaikutus kaikissa oloissa ja tilanteissa. Täten hyvinvointialueen eri toimintojen, kunnan ja muiden viranomaisten välinen yhteistyö ja yhteinen kehittäminen on tärkeässä roolissa.

Palvelutasopäätöksessä korostetaan yhdenvertaisten palveluiden toteutumista. Käytännössä nämä tavoitteet eivät kuitenkaan toteudu Hartolassa riittävällä tasolla. Keskeisenä syynä ovat pitkät etäisyydet vakinaisiin paloasemiin sekä ensihoidon valmiudessa oleviin yksiköihin. Hartolassa ensivasteyksikkö on suurimman osan vuorokaudesta ainoa paikallisesti saatavilla oleva koulutettu yksikkö, joka pystyy antamaan kiireellistä apua vakavasti sairastuneille. Ensihoitoyksikön saapuminen viivästyy toisinaan merkittävästi, ja pahimmillaan yksikön saapuminen venyy iltapäivään asti. Lisäksi tilanteissa, joissa ensihoitoyksikkö kuljettaa potilasta Lahteen, kuntaan syntyy useiden tuntien mittainen ensihoidon katvealue, koska korvaavaa yksikköä ei ole käytettävissä.

Alueen riskiprofiilia lisää merkittävästi valtatie 4, joka on vilkasliikenteinen väylä ja jonka tieliikenteestä merkittävä osa on raskasta liikennettä. Tiellä kuljetetaan myös huomattavia määriä vaarallisia aineita, kuten myrkyllisiä kemikaaleja sekä puolustusvoimien materiaalikuljetuksia. Valmiuden tulisi vastata nykyistä paremmin myös näitä tunnistettuja riskejä ja nämä riskitekijät tulisi huomioida myös niin osaamisen kuin kalustonkin osalta paikallisen palokunnan tasolla. Ympäristöriskit korostuvat myös vesistöjen ja pohjavesialueiden osalta.

Maakunnan pohjoinen osa on merkittävää järviseutua. Tästä syystä on tärkeää turvata Heinolan paloaseman vesisukellusvalmiuden säilyminen.

Pelastustoimen säästötoimenpiteet ovat heikentäneet paikallisen palokunnan toimintakykyä. Hälytysosaston henkilöstömäärä on vähentynyt ja turvallisuusviestintää on karsittu. Merkittävin heikennys on kohdistunut varallaolojärjestelyihin, kun erityisesti viikonloppujen varallaolotunteja vähennettiin, vaikka onnettomuuksia tapahtuu vahvasti vapaa-ajanasutukseen painottuvalla seudulla usein juuri tuolloin.

Sopimuspalokuntaan kuuluvien terveystarkastusten järjestämisessä on koettu puutteita. Tulotarkastukset, koulutuksiin liittyvät terveystarkastukset sekä hälytysosaston käynnit on keskitetty Lahteen. Tämä aiheuttaa paikallisille palokuntalaisille kohtuuttomia ajallisia ja taloudellisia menetyksiä. Käyntiin kuluu käytännössä usein koko työpäivä, ja matkakustannukset jäävät palokuntalaisen itsensä maksettaviksi.

Hartola kunta toteaa, että palvelutasopäätöksessä tulee huomioida paremmin paikalliset olosuhteet, erityisesti pitkät etäisyydet, korkean riskin tieympäristö sekä ympäristöriskit. Lisäksi on varmistettava, että paikallisen palokunnan toimintaedellytykset ja hyvinvointi turvataan asianmukaisesti.

Hartolassa 22.6.2026

Kunnanhallitus